

Η νέα οικονομία «ανάπτυξης» στη ΝΔΤ

ΤΑΚΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ελάχιστοι πια αμφιβάλλουν για τις δομικές αλλαγές που συντελούνται στη Νέα Διεθνή Τάξη (ΝΔΤ) της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Δεν αναφέρομαι βέβαια στις αλλαγές που συνδέονται με τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, όπως υποστηρίζουν Παλαιολιθικές Μαρξιστικές απόψεις. Στην πραγματικότητα, η χρηματοπιστωτική κρίση, η οποία λειτούργησε απλά ως καταλύτης για τη σημερινή οικονομική καταστροφή στην οποία οδηγήθηκαν λαοί όπως ο Ελληνικός, ήταν μόνο ένα σύμπτωμα της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Ούτε φυσικά εννοώ τις ριζικές αλλαγές που υποτίθεται φέρνει η «χρηματοπιστωτικοποίηση» (financialisation) της οικονομίας που δήθεν αποτελεί νέα ιστορική περίοδο στην εξέλιξη του καπιταλισμού, ενώ η παγκοσμιοποίηση αποτελεί απλά “ένα αξιοσημείωτο χαρακτηριστικό” της ιστορικής περιόδου της χρηματοπιστωτικοποίησης! Και αυτό, διότι παρόμοιες βαθυστόχαστες και εντελώς αποπροσανατολιστικές Μαρξίζουσες προσεγγίσεις θεμελιώνονται σε μια άκρως διαστρεβλωμένη αντίληψη της σημερινής πραγματικότητας που αγνοεί το κυρίαρχο φαινόμενο της εποχής μας: τη δημιουργία και, στη συνέχεια, την κυριάρχηση των υπερεθνικών επιχειρήσεων και συνακόλουθα της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης που συνιστά την οικονομική διάσταση της ΝΔΤ.

Ούτε όμως αναφέρομαι στις διάφορες οικολογικές προσεγγίσεις, όπως η σχετικά νεόκοπη προσέγγιση της από-ανάπτυξης, σύμφωνα με τις οποίες είναι η σπάνις των πόρων (και ειδικά των ενεργειακών πόρων) που έμμεσα δημιούργησε την κρίση, με βάση τον συλλογισμό πως η ανάπτυξη-για-την-ανάπτυξη είναι μη βιώσιμη, διότι ξεπερνάει τα όρια της βιόσφαιρας. Όμως, στην πραγματικότητα, το επιχείρημα της σπάνισης των πόρων έχει ξεπεραστεί από τα νέα καταναλωτικά πρότυπα που επιβάλλει η παγκοσμιοποίηση, τα οποία δεν στηρίζονται πλέον σε μια ενιαία «οικονομία ανάπτυξης» που θεμελιώνεται σε μια μαζική καταναλωτική κοινωνία, όπως πριν. Αντίθετα, μια νέα οικονομία «ανάπτυξης» αναδύεται στη ΝΔΤ που στηρίζεται στην ανάπτυξη για τους λίγους και την από-ανάπτυξη για τους πολλούς και θεμελιώνεται σε μια δυαδική καταναλωτική κοινωνία:

- την τυπική καταναλωτική κοινωνία, η οποία όμως τώρα καλύπτει τις ανάγκες (που βασικά δημιουργεί η ίδια η καταναλωτική κοινωνία!) μιας μειονότητας του παγκόσμιου πληθυσμού, δηλαδή, των προνομιούχων κοινωνικών στρωμάτων που επωφελούνται από την παγκοσμιοποίηση, είτε βρίσκονται στον παλιό «Βορρά» είτε στον παλιό «Νότο» και
- την αναδυόμενη νέα «καταναλωτική κοινωνία επιβίωσης» που καλύπτει τις ανάγκες (κυρίως τις βασικές) του υπόλοιπου πληθυσμού, ο οποίος είναι καταδικασμένος σε μόνιμη ανεργία, ή σε χαμηλόμισθες δουλειές και συντάξεις επιβίωσης, σε συμβόλαια «μηδενικών ωρών εργασίας» και σε μερική ή περιστασιακή απασχόληση.

Με άλλα λόγια, ένα είδος «από-ανάπτυξης» ήδη τίθεται σε εφαρμογή από την Υπερεθνική Ελίτ (βασικά την «Ομάδα των 7») που διαχειρίζεται την ΝΔΤ. Φυσικά, η συστημική αυτή από-ανάπτυξη είναι διαστρεβλωμένη αφού έχει αποβάλλει τα ξένα (για το σύστημα) στοιχεία του διαμοιρασμού, της συνεργασίας, κ.λπ. που τόνιζε η θεωρία της από-ανάπτυξης. Όμως, το τελικό οικολογικό αποτέλεσμα είναι το ίδιο αφού η νέα οικονομία «ανάπτυξης» πετυχαίνει τον στόχο

της μείωσης της πίεσης πάνω στους παραγωγικούς πόρους, χωρίς να καταργεί την «οικονομία ανάπτυξης», όπως απαιτούσαν οι οικολογικές προσεγγίσεις. Φυσικά, την «επιτυχία» αυτή την πληρώνουν τα κατώτερα λαϊκά στρώματα, τα θύματα της παγκοσμιοποίησης....

Έτσι, η συζήτηση περί από-ανάπτυξης δεν είναι μόνο άσχετη με τη σημερινή πραγματικότητα αλλά και αποπροσανατολιστική, ειδικά για τα θύματα της παγκοσμιοποίησης, αφού, έστω έμμεσα, δικαιώνει τις διάφορες πολιτικές λιτότητας που επιβάλλει η ΝΔΤ της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης. Μολονότι βέβαια οι ιδεολόγοι της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης δεν τολμούν να δικαιολογήσουν τις πολιτικές λιτότητας στη βάση μιας οικολογικής ορθολογικότητας, εντούτοις, πολλοί άνθρωποι στη μεσαία τάξη που ανησυχούν για την οικολογική κρίση (αφού φυσικά έχουν ήδη λύσει τα δικά τους βιοτικά προβλήματα, δεδομένου ότι ανήκουν στους ευνοούμενους της παγκοσμιοποίησης) σίγουρα θα έβρισκαν την ανατέλλουσα νέα οικονομία «ανάπτυξης» οφέλιμη, με βάση το οικολογικό αυτό «άλλοθι». Πράγμα που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως ένας πρόσθετος λόγος που θα τους έπειθε να ψηφίσουν τα κόμματα που στηρίζουν τις διάφορες κοινοβουλευτικές χούντες στη ΝΔΤ. Η «ανάπτυξη» άλλωστε που υπόσχεται και η δική μας Κοινοβουλευτική Χούντα είναι αυτή ακριβώς που περιέγραψα παραπάνω.

Ωστόσο, δεν είναι μόνο τα «όρια στην ανάπτυξη», ή, αντίστοιχα, οι προσεγγίσεις για την από-ανάπτυξη καθεαυτές, οι οποίες γίνονται «ξένες», αν όχι αποπροσανατολιστικές, στη ΝΔΤ. Οι μεταβατικές τους στρατηγικές, οι οποίες ξεκινούσαν από το τοπικό επίπεδο για να οικοδομήσουν μια εναλλακτική οικολογική κοινωνία (ή στην περίπτωση της προσέγγισης της «Περιεκτικής Δημοκρατίας», μια οικολογική δημοκρατία) έχουν επίσης γίνει ασύμβατες με τη σημερινή πραγματικότητα. Η ριζική αποκέντρωση μέσα στο θεσμικό πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς —είτε αυτή πραγματώνεται μέσω των «οικο-χωριών», είτε μέσω των «αστικών χωριών», είτε ακόμη και μέσα από τοπικές «Περιεκτικές Δημοκρατίες εν δράσει»— είναι αδύνατη σήμερα. Ο «οικονομικός τοπικισμός», δηλαδή η αλλαγή των σχέσεων παραγωγής μέσα από την δημιουργία αυτόνομων ή ακόμη και αυτό-δύναμων κοινοτήτων, είναι αδύνατος όσο οι υπερεθνικές επιχειρήσεις, καθώς και οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα τους εξαπλώνονται σε κάθε κοινότητα των χωρών που είναι ενσωματωμένες στη ΝΔΤ. Όταν, δηλαδή, η οικονομική αυτοδυναμία δεν είναι δυνατή σήμερα ακόμα και στο εθνικό επίπεδο, εάν προηγουμένως δεν έχει κατακτηθεί η εθνική και οικονομική κυριαρχία, μπορεί ο καθένας να φανταστεί πόσο εφικτή θα ήταν μια παρόμοια αυτοδυναμία στο τοπικό επίπεδο —εκτός βέβαια αν μιλούμε για αυτοδυναμία τύπου Ροβινσώνα Κρούσου...

Το αναπόφευκτο συμπέρασμα είναι ότι οι ριζικές αλλαγές στις πολιτικές και οικονομικές δομές των χωρών που είναι ενσωματωμένες στη ΝΔΤ της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης σηματοδοτούν την ανάγκη για μια θεμελιακή μετατόπιση της στρατηγικής που έχει στόχο τη ριζική κοινωνική αλλαγή. Και αυτό, διότι σήμερα δεν υπάρχει ακόμη και ο ελάχιστος βαθμός εθνικού και οικονομικού αυτό-καθορισμού που είναι αναγκαίος για τη δημιουργία «λαϊκών βάσεων πολιτικής και οικονομικής εξουσίας», είτε στο τοπικό, είτε ακόμη και στο εθνικό επίπεδο. Είναι δηλαδή φανερό ότι η Κοινωνική Πάλη στην εποχή της παγκοσμιοποίησης δεν μπορεί παρά να έχει πρώτιστο στόχο την επανα-δημιουργία αυτού του ελάχιστου βαθμού εθνικού και οικονομικού αυτό-καθορισμού (δηλ. της εθνικής και οικονομικής κυριαρχίας) ως βασικής προϋπόθεσης για την οποιαδήποτε ριζική (συστημική) αλλαγή.

<http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/>

Link: http://www.inclusivedemocracy.org/fotopoulos/greek/grE/gre2014/2014_08_24.html